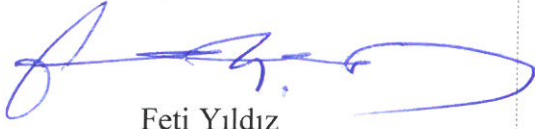

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekili Seçimi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ektedir.

Gereğini arz ederiz.

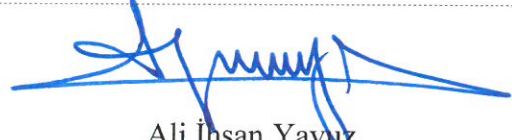
Feti Yıldız
İstanbul Milletvekili

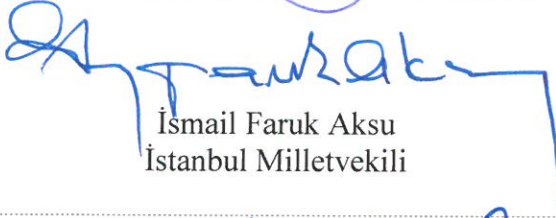
Hayati Yazıcı
Rize Milletvekili

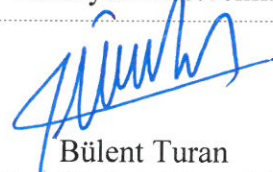
Mustafa Kalaycı
Konya Milletvekili

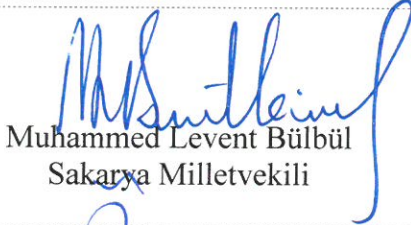
Ali İnsan Yavuz
Sakarya Milletvekili

İsmail Faruk Aksu
İstanbul Milletvekili

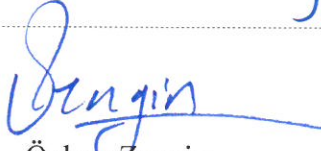
Bülent Turan
Çanakkale Milletvekili

Muhammed Levent Bülbül
Sakarya Milletvekili

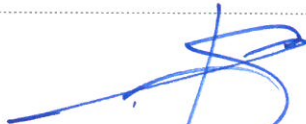
Hamza Dağ
İzmir Milletvekili

Özlem Zengin
Tokat Milletvekili

Fatih Şahin
Ankara Milletvekili

Cengiz Aydoğdu
Aksaray Milletvekili

Recep Özel
Isparta Milletvekili

İbrahim YURDUNİSEVEN
Afyonkarahisar M.V.

Atilla ÖDÜNÇ
Bursa M.V.

Mehmet Cihat SEZER
Karaman M.V.

Halil İbrahim
Tahir Akçürrek
Konya M.V.

Mustafa Levent
Karaman M.V.
AMASYA

İffet POLAT
İstanbul M.V.

Müslüm Yüksel
Gaziantep Milletvekili

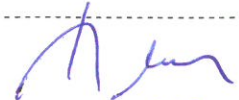
Yücel MEWERSE
Nevşehir M.V.

Selim YAĞCI
Bilecik Milletvekili

Vildan Yılmaz Gürel
Bursa M.V.

Belgin UYGUR
Balıkesir M.V.

Melika Akçöl
YALOVA M.V.

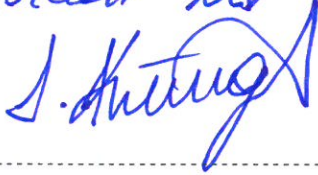

İsmail TAMER
Kayseri M.V.

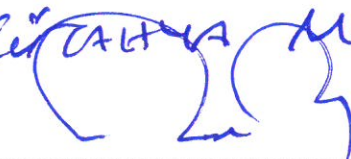
Ramazan AN
Kırıkkale M.V.

Rısmessa KADAK
İstanbul M.V.

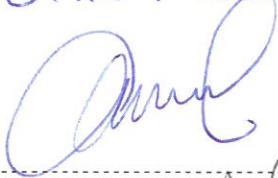

Mehmet YAVUZ
Aydın Milletvekili

Radiye Sezer Kadirioğlu
Kocaeli M.V.

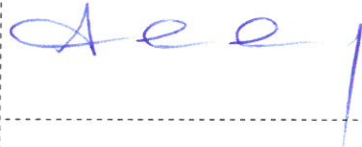

Ahmet TAN
Kırıkkale M.V.

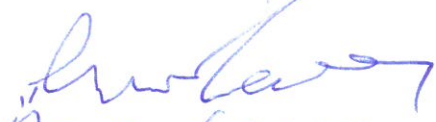
Ergun TASELİ
Ordu Milletvekili

Ahmet AKAY
Samsun M.V.

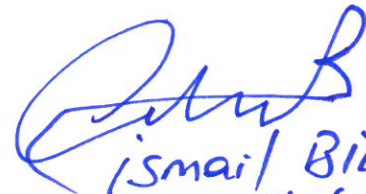

Yılmaz TUNG
Bartın M.V.

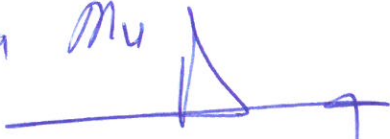

Öznur GALIK
Mideye Milletvekili

Av. Serap YAPAR
İstanbul Milletvekili

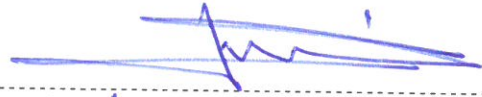

İsmail BİLEN
Manisa Milletvekili

Abdullah Doğru
Adana Mu

Osman Arkin BAK
Rize Mv.

Mehmet Sait KIRAZOĞLU
Gaziantep Milletvekili

Afay USU
Antalya M
İlçesi

İlyas SEKER
Kocaeli Mv.

Murat Arslan
Tokat Mv.
Murat

F. Akşay

Fatma AKŞAY
Edirne Milletvekili

ÇAMİL AYRIM
İST. Mv
Çamile

SERMIN BALIK
ELAZIĞ Mv.

Metin ÇELİK
Kastamonu Milletvekili

ŞİRİN ÜNAL
İST. Mv.

Mehmet ALTAY
Usak Mv.

Cemal ÖZTÜRK
Giresun Mu
İzmir

Abdullah ZERBİTÇİ
Adana Mu.

a. güler
Abdullah GÜLER
İstanbul Milletvekili

Orhan Yeğin
Ankara Milletvekili

Ufuk ÖZSAVCI
Sakarya Milletvekili

YAVUZ ERGÜN
Niğde Milletvekili

Öz

Yabancı Aydemir
Erzurum Milletvekili
İzmir

Çiğdem KONCAĞÖL
Tekirdağ Milletvekili
Çiğdem

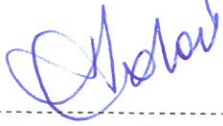
Asuman ERDOĞAN
Ankara Milletvekili
Asuman

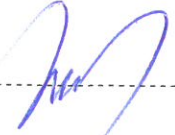
Ravza Kavakçı Kon
Ravza

Ali Şahin
Bartın Mu.

M. Zorun
Yusuf BAŞER
Yozgat Mu.

Hakan Cavuseply
Bursa Mu.

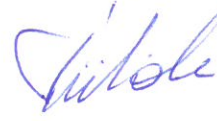

Gökdeniz ERDOĞAN ATASÖKE
Sakarya Mu.

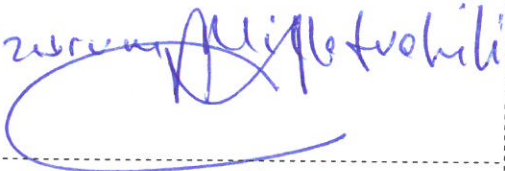
Fatma Betül SAYAN KAYA
İstanbul Mu.

Jülide İnkandaroğlu
Çanakkale Mu.

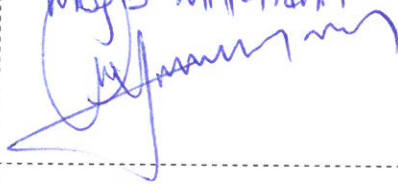
Selami ALTINOK
Erzurum Milletvekili

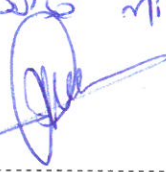
Mehmet Ali ÖZKAN
Manisa M. Vekili

Mehmet Jüruz Deniz
Miyas Milletvekili

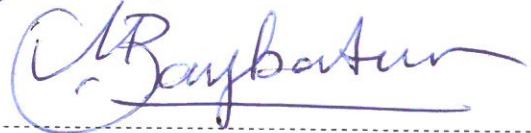
Osman MESTEN
Bursa Milletvekili

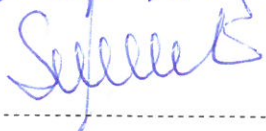
Selçükmün Karacınan
Erzincan Mu.

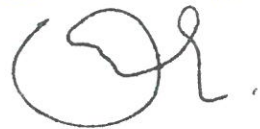
Murat BAYBATUR
Manisa Mu.

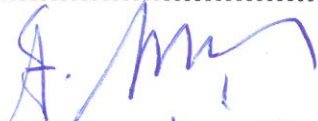

Semih EKİNCİ
Sivas Mu.

Veysel EROĞLU
Afyonkarahisar Milletvekili

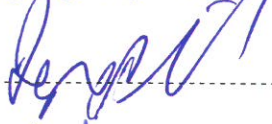

Emrah İSLER
Antara MV.

Jülide SARIOĞLU
Adana MV.

Zeynep GÜLYAZA
Mardin MV

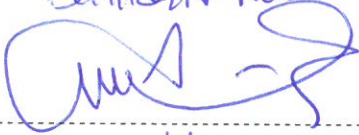
Zeynep Tokesenliğy Dağ
Erzurum MV

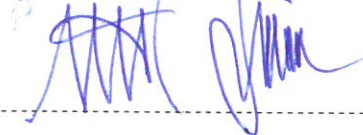

Mustafa CANBEK
Balıkesir MV

Pakize MUTLU AYDEMİR
Bakkesir Milletvekili

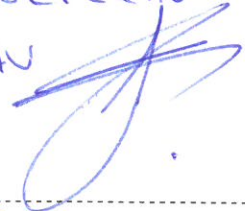

Osman ÖREN
Siirt MV.

Selim GÜLTEKİN
Niğde MV

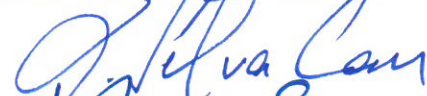

Feyza ÖZSOY
İstanbul Milletvekili

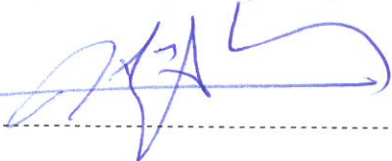
Sütfiye Selva ÇAM
Antara Milletvekili

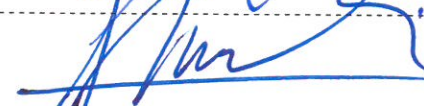

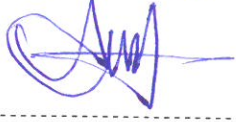
Nilgün ÖK
Denizli MV

Mücahit DURMUŞOĞLU
Osmaniye Milletvekili

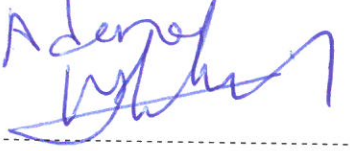
Ali Cumhur TAŞKIN
MERİNE MV

Ahmet SORGUN
KONYA

Fehmi Küpçü
Bolu Milletvekili

Mehmet Sübra Eding
Adana

Nevzat Aykan
Sakarya MV

Üğdem Konarlı
Samsun Milletvekili
Üğdem

Leyla Şahin Usta
Konya mv.
Leyla Usta

F. ALDAY ÖZALAN
İzmir mv
F. Alday Özalan

Ceyda Çetin Erenler
Kütahya Mv.
Ayvalık

Abdulahat ARUAS
Ayvalık

GENEL GEREKÇE

Siyasi partiler ve seçimler, demokratik siyasal hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. Gerçekten siyasi partiler, demokrasinin örgütlü yanını, seçimler ise, millet egemenliğinin görünür yanını ortaya koyan araçlardır. Bu nedendir ki siyasi partilere ilişkin kanunlar ile seçimlerle ilgili kanunlar, hem içerik ve hem de uygulama ile ülkenin demokrasi standardını gösteren önemli belgelerdir.

Ülkemizde seçimler, uzun yıllardır yerleşmiş uygulamalar ve kanunlar çerçevesinde serbest, eşit, gizli oy açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetiminde yapılmaktadır.

Temsilde adalet yönetiminde istikrar ilkelerinin, aynı anda gerçekleştirilmesi fevkalade zor, amaç farklılığı gösteren kavramlardır. Gerek bu kanun değişikliğiyle gerekse önceki genel seçim ve milletvekili seçim kanunlarında bu kavramların dengelenmesi ve hayat bulması hususunda bir çaba olduğu muhakkaktır. Demokratik ülkelerde, bu iki kavramın uyumlaştırılmasında yaşanacak zorluklar karşısında bu ilkelerin hangisine ağırlık verileceği, o ülkenin siyasi birikim ve toplumsal tecrübelerine göre değişiklik gösterir. Bu konuda en başat örnek, seçimlerde uygulanan ülke barajıdır denebilir. Bu Kanun Teklifi ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda %10 olarak uygulanan ülke seçim barajının %7'ye indirilmesi önerilmektedir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin yönetimde istikrar ilkesini güçlendirdiği göz önüne alındığında, değişiklikle ülke seçim barajında bir miktar indirim yapılarak daha fazla partinin, fikrin Meclis'te temsili, dolayısıyla temsilde adalet perspektifinin güçlendirilmesi hedeflenmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanununun 34 üncü maddesine göre ittifakı oluşturan siyasi partilerin milletvekili sayıları, ittifakın aldığı toplam milletvekili sayısının, ittifak içinde yer alan her bir partinin aldığı oy oranına göre ittifak içinde dağıtılmasıyla hesaplanmaktadır.

Değişiklik Teklifi ile ittifakı oluşturan siyasi partilerin her birinin çıkaracağı milletvekili sayısı, her seçim bölgesinde ittifak içinde elde ettiği oy sayısı esas alınarak genel D'Hondt uygulamasıyla belirlenecektir. Önerilen bu değişiklikle siyasi partilerin tüzel kişiliklerine destek verilmiş, ittifak oluşturmayı hedefleyen ortak amaç ve hedefler yanında, program ve ittifak dışı hedefler itibariyle ittifak içinde görünür olan her partinin, ittifak dışındaki görünürlüğü güçlendirilmiştir. Ayrıca siyasi parti tercihlerinde, belirli ortak hedef veya hedefler ötesinde, seçmen iradesinin kendi partisi dışında başka partilere yansımaması da gözetilmektedir.

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununda siyasi partilerin seçimlere katilabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grup oluşturmuş olmaları bir seçenek olarak yeterli görülür olduğu bilinmektedir. Oysaki TBMM'de grubu bulunmak meclis faaliyetleri ile alakalı bir husustur. Bu sebeptendir ki, parti grupları ile ilgili konular detaylı bir biçimde Meclis İçtüzüğü içerisinde yer almaktadır. Demokrasi bir yönüyle örgütlü toplum demektir. rgtlenmenin en özgün şeklini siyasi partiler oluşturur. Siyasi partilerin örgütlülüğü demokrasinin yaygın ve katılımcı olmasının nn açmaktadır. Seçime katılmak için teşkilatlanma ve kongrelerini yapmış olma şartı yeter bir şart olarak öne çıkarılmış, vekillerin bu amaçla arasallaştırılmaları siyasi etik bakımından doğru bulunmamıştır. Değişiklikle bu husus gözetilerek, salt grup kurmuş olmak seçime katılmak için yeterli görülmemiş, siyasi partilerin örgütlülüğü önemsenmiştir.

Teklifle ayrıca;

İl seçim kurulu başkan ve yeleri ile ilçe seçim kurulu başkanının birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından kura ile belirlenmesi, siyasi partilerin sandık kuruluna ye adayı bildirmelerine ilişkin hususlar ile seçmen kütüklerindeki haksızlığa ve sapmalara yol açan sorunların izalesine ilişkin düzen kurallarına yer verilmiştir.

Özetle bu Kanun Teklifi ile ülkemizin yükselmiş olan demokrasi ıtasının ve standardının daha da yükselmesi, demokratik ülkeler arasında yerinin daha da sağlamlaşması, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ulaşılan yönetimde istikrarın temsilde adalet ile güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Siyasi partiler, demokratik siyasal hayatın en temel unsurlarıdır. Bireyin ve toplumun fikirleri siyasi partiler aracılığıyla yönetimde kendine yer bulmaktadır. Anayasanın 67 nci madde hükmüne göre; seçimler ve halkoylamaları serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yargı yönetim ve denetimi altında yapılmaktadır. Ayrıca; seçim kanunlarının temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenmesi gerektiği de hüküm altına alınmıştır.

Temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerinin, amaç itibariyle birbiriyle farklılık arz ettiği bilinmektedir. Seçim sistemlerinin irdelenmesi yapıldığında, bu iki ilkenin arasında kurulacak dengeyi ayarlamaya çalıştıkları görülür. Bazı seçim sistemleri temsilde adalete ağırlık verirken, bazı sistemler yönetimde istikrarı ön planda tutmaktadır. Seçimlere ilişkin bu iki temel ilkedен hangisine ağırlık verileceği ülkelerin, toplumsal, siyasi ve idari olarak geçirdiği evrelere, birikimlere göre değişkenlik göstermektedir. 16 Nisan 2017 tarihinde halk oylamasıyla kabul edilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile yönetimde istikrar büyük ölçüde sağlanmış, bu sistemin en önemli yeniliklerinden biri olan yürütmenin oluşumu ile alakalı çoğunluk sistemi, siyasi partilerin ittifak ederek seçime katılmalarını özendirmiştir. Bu özellikler dikkate alındığında mevcut barajın makul düzeye indirilmesi zaruri hale gelmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesinde değişiklik yapılarak yüzde 10 olarak uygulanan ülke seçim barajı yüzde 7'ye indirilmektedir. Böylelikle, ülke seçim barajının yüzde 7 olarak uygulanması ile birlikte yönetimde istikrarı örselemeden daha fazla partinin ve fikrin yasama organında temsil edilebilir olması amaçlanmıştır.

MADDE 2- 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa göre; siyasi partilerin milletvekili çıkarabilmesi için ya tek başına ülke seçim barajını geçmesi ya da bir ittifak içerisinde yer alması ve bu ittifakın toplam oyunun geçerli oylara göre belirlenmiş ülke barajını geçmesi gerekmektedir. Ayrıca seçim çevresinde çıkarabilecekleri milletvekili sayısının hesaplanmasında, birlikte aldıkları toplam geçerli oy sayısı dikkate alınmaktadır. Sonra da ittifak içerisinde yer alan partilere düşen milletvekili sayısı, ittifakta yer alan partilerin aldıkları oyların kıyaslanması ile ittifak içinde belirlenmektedir.

2839 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinde yapılması önerilen değişiklik ile; ittifakı oluşturan siyasi partilerin her birinin çıkaracağı milletvekili sayısı, her seçim bölgesinde ittifak içinde elde ettiği oy sayısı esas alınarak genel D'Hondt uygulamasıyla belirlenecektir. Önerilen bu değişiklikle siyasi partilerin tüzel kişiliklerine destek verilmiş, ittifak oluşturmayı hedefleyen ortak amaç ve hedefler yanında, program ve ittifak dışı hedefler itibariyle ittifak içinde görünür olan her partinin, ittifak dışındaki görünürlüğü güçlendirilmiştir. Ayrıca siyasi

parti tercihlerinde, belirli ortak hedef veya hedefler ötesinde, seçmen iradesinin kendi partisi dışında başka partilere yansiyacak sonuçlar doğurur olmaması dikkate alınmıştır.

MADDE 3- Siyasi partilerin yasama organında grup oluşturmuş olmaları, yasama organı faaliyetlerine kurumsal olarak katılmalarına ilişkin bir düzenlemedir. Bu nedendir ki gruba sahip olmanın sağladığı avantajlar yasama organı iç tüzüklerinde yer almaktadır.

Demokrasi örgütlü toplumu önemser. Demokratik kriterlere göre örgütlenmenin en özgün modellerini siyasi partiler oluşturur. Bu nedenle siyasi partilerin seçime katılabilmelerinde belli düzeyde örgütlü bir yapıya kavuşmuş ve karar organlarını oluşturmuş olmaları aranmaktadır. Bu mülahazalarla örgütlenmeyi göz ardı ederek salt grup kurmuş olabilmek seçime katılabilmenin yeter şartından biri olması uygun görülmemiş, vekillerin bu amaçla araçsallaştırılmaları etik bulunmamış, bu nedenlerle madde kapsamından çıkarılması uygun görülmüştür.

Ayrıca siyasi partilerin, kuruluşundan sonra yapılacak, seçime katılabilmek için aranan asgari örgütlülük ölçütünün, daha sonra yapılacak tüm seçimlerde aranması hususu, maddeye ilave edilen fıkra ile açıklığa kavuşturulmuştur.

MADDE 4- Madde ile; Teklifin 3 üncü maddesi ile 2820 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişikliğe uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

MADDE 5- Madde ile; 298 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında değişiklik yapılmaktadır. Başkan ve asıl üyeler adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarınca birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından yapılan kura ile iki yılda bir belirlenecektir. Birinci sınıfa ayrılmış yeterli sayıda hakimin bulunmaması durumunda, en kıdemli hakimden başlayarak eksiklikler tamamlanacaktır.

Değişiklikle birlikte il seçim kurulu yedek üye seçimine ilişkin belirsizlik giderilmektedir. Ayrıca seçimlerin adil ve şeffaf biçimde yapılmasında etkin bir rol oynayan il seçim kurulunun tartışmalara mahal vermeksizin kura ile oluşturulması öngörülmektedir.

MADDE 6- Anayasamıza göre seçimlerin yapılmasını gözetlemek ve denetlemekle görevli yargı erkinin yargısal faaliyetlerle ilgili görevlendirmede ölçüt olarak oluşturup dikkate aldığı kriterler, seçim görevlendirmelerinde de dikkate alınmıştır.

MADDE 7- 298 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde “sandık kurulu üyeliği” düzenlenmektedir. Bu maddeye yeni bir fıkra eklenerek, partilerin başka bir partinin üyesi olan bir kişiyi, ancak o kişinin onayı ile sandık kurulu üyesi olarak görevlendirilebileceği düzenlenmektedir.

Seçim sandıklarının güvenliği ve denetimi sandık kurulu üyeleri aracılığıyla temin edilmektedir. Başka bir partinin üyesi olan bir kişinin oluru olmadan diğer bir siyasi parti

tarafından sandık kurulu üyesi olarak görevlendirilmesi durumunda oluşabilecek sorunları önlemek için kişinin olurunun varlığı aranarak, uygulamada kimi yerlerde yaşanan gereksiz tartışmaların önlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 8- Madde ile 298 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine fıkra eklenmektedir. Eklenen fıkra ile 2972 sayılı Kanun uyarınca yapılacak seçimlerde yerleşim yeri adresine göre bir yıl önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılacaktır. Düzenleme ile fiili duruma aykırı şekilde adres değiştirmek suretiyle adil seçim sistemini bozan uygulamaların önüne geçilmesi ve seçmen iradesinin sandığa net bir şekilde yansıtılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bilindiği üzere Büyükşehir ve diğer belediyelere merkezi bütçeden sağlanan yerel yönetim paylarında adres kayıt sistemindeki veriler dikkate alındığından seçmen kütüğü taşınmasıyla bu alanda doğabilecek sapmaların önlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 9-Madde ile 298 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına cümle eklenmektedir. Düzenleme ile adresi kapanmış olması sebebiyle adres kayıt sisteminde gözükmeyen vatandaşlar en son seçmen olduğu adrese göre seçmen listelerinde yer alacaklardır. Böylece adresinin kapanmış olması sebebiyle seçmen listesinde yer alamadığı için oy kullanma hakkının kaybedilmesinin önüne geçilmek amaçlanmış, böyle bir durumla karşılaşan seçmenlerin nerede oy kullanacağı yasal zemine kavuşturulmuştur.

MADDE 10- 298 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde Teklifin 9 uncu maddesi ile 298 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yapılan değişiklikle uyumlu teknik düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 11- Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemiyle uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

MADDE 12- Madde ile il seçim kurulu başkan ve üyeleriyle ilçe seçim kurulu başkanlarının belirlenmesine ilişkin 298 sayılı Kanunun 15 ve 18 inci maddelerinde yapılan değişikliklere uygun olarak mevcut başkan ve üyelerin yeniden belirlenmesi öngörülmekle uygulama yeknesaklığının oluşumu hedeflenmiştir.

MADDE 13-Madde ile 2972 sayılı Kanunun 32 nci maddesine fıkra eklenmektedir. Düzenleme ile ekseriyet sistemine göre seçilen muhtarın seçilme yeterliliğine sahip olduğunu bir ay içerisinde belgelendirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde kendisinden sonra gelen seçilme ehliyetine sahip muhtar adayına İlçe Seçim Kurulunca Mazbata verilecektir. Böylelikle muhtarlığı kazanan adayın kısa sürede kesinleşmesi ile seçim yapılan bölgede yaşanan sosyal sorunların ve siyasal belirsizliklerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

MADDE 14- Yürürlük maddesidir.

MADDE 15- Yürütme maddesidir.

MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “oyların %10’unu” ibaresi “oyların %7’sini” şeklinde, aynı fıkra ile üçüncü fıkrada yer alan “yüzde onluk” ibareleri “yüzde yedilik” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2839 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ittifakların” ibaresi “ittifakı oluşturan partilerin” şeklinde değiştirilmiş; üçüncü fıkrada yer alan “ittifakların ve”, “ve ittifakların” ve “, ittifaklara” ibareleri madde metninden çıkarılmış, son fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İttifakın aldığı oy toplamı ülke barajını geçtiği takdirde, seçim çevrelerinde milletvekili hesabı ve dağılımı, ittifak içinde yer alan her bir partinin o seçim çevresinde almış olduğu oy sayısı dikkate alınarak bu maddenin üçüncü fıkrasına göre yapılır.”

MADDE 3- 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunması” ibaresi madde metninden çıkarılmış, maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Seçime katılma yeterliliği elde eden parti, Siyasi Partiler Kanununda öngörülen ve parti tüzüğünde belirtilen süreler içerisinde ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste iki defadan fazla ihmal etmemiş olma koşuluyla seçime katılma hakkını muhafaza eder.”

MADDE 4- 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendinde yer alan “veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde gruplarının bulunması” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bendin sonuna aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Seçime katılma yeterliliği elde eden parti, Siyasi Partiler Kanununda öngörülen ve parti tüzüğünde belirtilen süreler içerisinde ilçe, il ve büyük kongrelerini üst üste iki defadan fazla ihmal etmemiş olma koşuluyla seçime katılma hakkını muhafaza eder.”

MADDE 5- 298 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İl seçim kurulu bir başkan, iki asıl ve iki de yedek üyeden oluşur. İl seçim kurulu başkan ve asıl üyeleri, iki yılda bir ocak ayının son haftasında, il merkezinde görev yapan ve birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca yapılan kura çekimiyle tespit edilir. Kura çekiminde ilk çıkan başkan, sonraki iki üye asıl ve en son çıkan iki üye de yedek üye olarak belirlenir. Birinci sınıfa ayrılmış

yeterli sayıda hakimın olmaması durumunda en kıdemli hakimden başlayarak eksikler tamamlanır. Bu suretle kurulan il seçim kurulu iki yıl süre ile görev yapar. Hakimlerin kıdemi, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun 15 inci maddesine göre belirlenir.”

MADDE 6- 298 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkraya ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“İlçelerde, ilçede görev yapan ve birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından, merkez ilçelerde ise il seçim kurulu başkan ve üyelere ilişkin kura çekiminden sonra kalan listeden olacak şekilde il merkezinde görev yapan ve birinci sınıfa ayrılmış hakimler arasından adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca yapılan kura çekimiyle belirlenen hakim üye kurula başkanlık eder.”

“Birinci sınıfa ayrılmış yeterli sayıda hakimın olmaması durumunda en kıdemli hakim kurulun başkanı olur. Kura çekimine dahil olmak istemeyen hakimler yazılı olarak komisyona başvurur. Görev için yeterli sayıda başka hakimın olması halinde kuraya dahil olmak istemeyenler listeden çıkartılır.”

MADDE 7- 298 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sandık kuruluna üye bildirme hakkı olan bir parti; oluru olmadan başka bir parti üyesini sandık kurulu üyesi olarak gösteremez.”

MADDE 8- 298 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun uyarınca yapılacak seçimlerde, birinci fıkra gereğince yerleşim yeri adresine göre oluşturulan bir yıl önceki seçmen kütüğü üzerinden güncelleme işlemleri yapılır.”

MADDE 9- 298 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Adresi kapanmış olması sebebiyle adres kayıt sisteminde gözükmeyenler, en son seçmen olduğu adrese göre seçmen listelerine kaydedilirler.”

MADDE 10- 298 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Seçmen kütüğünde yazılı adreslerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “,adres kapanmış olması sebebiyle adres kayıt sisteminde gözükmeyenler ise en son seçmen olduğu adreslerine” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 298 sayılı Kanunun;

- a) 65 inci maddesinin başlığı “Bakanlara ilişkin yasaklar:” şeklinde değiştirilmiş ve maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “Başbakan ve” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.
- b) 66 ncı maddesinde yer alan “Başbakan,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.
- c) 155 inci maddesinin başlığı “Bakanların yasaklara uymamaları:” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 298 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 24-İl seçim kurulu başkan ve üyeleri ile ilçe seçim kurulu başkanları, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içinde, 15 ve 18 inci maddelerde yapılan değişikliklere göre yeniden belirlenir. Bu şekilde belirlenen başkan ve üyeler, önceki başkan ve üyelerin görev süresini tamamlar.”

MADDE 13- 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Seçim sonucuna göre, ilk sırada yer alan muhtar aday seçilme yeterliliğine sahip olduğunu en geç bir ay içinde belgelendirmesi halinde kendisine seçim kazandığına dair ilçe seçim kurulunca Mazbata verilir. Aksi halde ikinciye, daha sonra üçüncüye ve nihayet seçilme ehliyetine sahip aday bulunana kadar bu işlem yapılır. İlçe Seçim kurulunun bu hususta vermiş olduğu kararlara karşı iki gün içerisinde İl Seçim Kuruluna itiraz edilebilir. İl Seçim Kurulunun vermiş olduğu kararlar kesindir.”

MADDE 14- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 15- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.